

Asiantuntijalausunto – HE 49/2025 vp

Laki Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahastosta annetun lain muuttamisesta
Maa- ja metsätalousvaliokunta, 5.9.2025 klo 9.00

Suomen sisävesiammattikalastajien liitto ry toteaa pyydetystä lakiesityksestä
asiantuntijalausuntonaan seuraavaa:

Esityksen tavoitteena on mahdollistaa rahoituksen myöntäminen Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston Suomen ohjelman 2021–2027 kautta. Tämä on lähtökohtaisesti tärkeä ja tarpeellinen uudistus, joka tukisi erityisesti aloittavia yrityksiä sekä kalatalouden kestävä kasvua ja uudistumista.

Kalastusalan suurin haaste liittyy vakuuksiin. Investointien vakuusarvot ovat matalia, eikä käytettyjä koneita, laitteita tai kalastusaluksia voida useinkaan hyväksyä lainojen vakuudeksi. Tämä johtaa merkittävään vakuusvajeeeseen, vaikka lainaan liitettäisiin tuki tai takaus. Esimerkiksi kalastusyrityksen toiminnan jatkamiseen tarvittavassa 200 000 euron investoinnissa lainan vakuus jäisi nykyisen esityksen mukaan puolitiehen, jolloin loppuosalle ei ole realistisesti saatavilla hyväksyttäviä vakuuksia.

Esityksen mukaan takauksen enimmäisosuus olisi 50 % (aloittaville 75 %). Tämä ei käytännössä riitä poistamaan vakuusvajetta. Yhdenvertaisuuden ja perustuslain näkökulmasta takauksen enimmäismäärän tulisi olla kaikille sama. EU-säädökset mahdollistavat 80 %:n takauksen, ja tätä tasoa voidaan pitää toimivana ja riittävänä, jotta vakuusvajetta ei synny tai se jäisi vähäiseksi.

Lakiesitys ei myöskään sisällä korkotukijärjestelmää, vaikka rahastojen yleisasetus (EU 2021/1060) sen sallii. Korkotuki tulisi sisällyttää nyt käsiteltävään lakiin, jotta sen käyttöönotto ei viivästyisi useilla vuosilla. Korkotuki yhdessä riittävän takausprosentin kanssa vahvistaisi esityksen vaikuttavuutta.

Lakiesitys on erittäin tärkeä, mutta sen toimivuuden varmistamiseksi siihen tulee sisällyttää korkotukijärjestelmä sekä korottaa valtiontakauksen enimmäisosuus 80 prosenttiin kaikille hakijoille yhdenvertaisesti. Näillä muutoksilla voidaan aidosti turvata kalastusyritysten rahoituksen saatavuus ja varmistaa alan jatkuvuus.

Saarijärvellä 4.9.2025

Suomen sisävesiammattikalastajien liitto ry
Juha Piilola
Puheenjohtaja

